

MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ŠILUMOS ŪKIO SPECIALUSIS PLANAS

SPRENDINIAI

TPD Nr. S-RJ-61-24-920

PARENGĖ:

UAB „DAUGĖLA“

A. Smetonos g. 8-2

01115 Vilnius

El. paštas: daugela@daugela.lt

Projekto vadovas, atestato Nr. TPV 0110	Nerijus Gerdvilis	
Vykdytoja	Dr. Gaudenta Sakalauskienė	
Vykdytoja	Daina Radzevičienė	

2025 m.

TURINYS

TURINYS.....	2
1. BENDROJI DALIS	3
1.1. Pagrindiniai specialiojo plano tikslai	3
1.2. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos	4
1.3. Specialiojo plano sąsaja su kitais teritorijų planavimo dokumentais bei svarbiausiais teisės aktais.....	7
2. SPRENDINIAI	10
2.1. Šilumos tiekimo teritorijų nustatymas.....	10
2.2. Šilumos tiekimo teritorijų skirstymas ir reglamentavimas.....	10
2.2.1. Centralizuotojo šilumos tiekimo (CŠT) teritorija.....	11
2.2.2. Konkurencinio šilumos tiekimo (KŠT) teritorija	11
2.2.3. Vietinio šilumos tiekimo (VŠT) teritorija	11
2.2.4. Išimtys, galiojančios visoje planuojamoje teritorijoje.....	12
2.3. Šilumos ūkio finansavimo šaltiniai, priemonės ir įgyvendinimas.....	12
2.4. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų nustatymas ir reglamentavimas	16
2.5. Teritorijų rezervavimas šilumos ūkio infrastruktūros objektams.....	17
3. SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ ATITIKTIS PLANAVIMO DOKUMENTAMS	19
4. KITOS APSAUGOS ZONOS IR RIBOJIMAI	21
5. GAMTINIS KARKASAS, SAUGOMOS TERITORIJOS, KULTŪROS PAVELDAS, VALSTYBINIAI MIŠKAI.....	27
6. VISUOMENĖS SVEIKATOS SAUGA.....	30
7. APLINKOSAUGINIŲ REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMAS.....	32
8. SPECIALIOJO PLANO GALIOJIMAS	33
PRIEDAI	
1 priedas. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų schemas	
2 priedas. Nekilnojamosios kultūros vertybės	
3 priedas. Saugomos teritorijos ir objektai	
BRĖŽINIAI	
1 brėžinys. Sprendiniai, M1:50 000	
2 brėžinys. Sprendiniai. Mažeikiai, M 1:10 000	
3 brėžinys. Sprendiniai. Vieکشniai, M 1:4 000	

1. BENDROJI DALIS

1.1. Pagrindiniai specialiojo plano tikslai

Specialiojo plano keitimo pagrindas: Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimas Nr. T1-181 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano rengimo ir planavimo tikslų nustatymo“.

Planavimo organizatorius: Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktorius, adresas: Laisvės g. 8, LT-89223 Mažeikiai, tel. +370 44398200, el. p. savivaldybe@mazeikiai.lt, puslapis internete www.mazeikiai.lt.

Planavimo dokumento pavadinimas: Mažeikių rajono savivaldybės šilumos ūkio specialusis planas.

Teritorijų planavimo rūšis: specialusis

Teritorijų planavimo lygmuo: savivaldybės

Planuojamos teritorijos: Mažeikių rajono teritorija, plotas – 121963,78 ha.

Planavimo tikslai:

- įgyvendinant Nacionaliniame pažangos plane nustatytus sprendinius ir priemones, suformuoti ilgalaikes savivaldybės šilumos ūkio modernizavimo ir plėtros kryptis, siekiant užtikrinti tvarų, saugų, patikimą ir nepertraukiamą šilumos tiekimą vartotojams pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai;
- suderinti valstybės, savivaldybės, energetikos įmonių, fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus aprūpinant vartotojus šiluma ir energijos ištekliais šilumos gamybai;
- reglamentuoti aprūpinimo šiluma būdus ir (arba) naudotinas kuro bei energijos rūšis šilumos gamybai šilumos vartotojų teritorijose;
- numatyti preliminarias investicijų apimtis, finansavimo poreikį ir finansavimo šaltinius į šilumos ūkio plėtrą ir modernizavimą.

Planavimo uždaviniai:

- plėtoti šilumos ūkio inžinerinę infrastruktūrą ir numatyti jos plėtrai reikalingas teritorijas;
- numatyti arba, vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis, nustatyti šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonas;
- numatyti motyvuotai pagrįstas konkrečias vietas ir plotus žemei visuomenės poreikiams paimti (pagal poreikį);
- numatyti šilumos ūkio inžinerinei infrastruktūrai funkcionuoti reikalingus servitutus;
- numatyti šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinių išdėstymą;
- numatyti atsinaujinančių išteklių naudojimo plėtrą;
- suplanuoti kitus teisės aktais pagrįstus sprendinius.

Informacija apie strateginį pasekmių aplinkai vertinimą (SPAV) ir teritorijos vystymo koncepciją: SPAV reikalingumą numato Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. 1467 redakcija). Teritorijos vystymo koncepcija rengiama.

Planavimo sąlygas parengė ir išdavė:

- Mažeikių rajono savivaldybės administracija (REG27672880);
- Akcinė bendrovė LITGRID (REG24958731);
- Viešojo įstaiga „Plačiajuostis internetas“ (REG24745142);

- Valstybinė miškų tarnyba (REG24739904);
- Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (REG24802621);
- Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (REG37385853);
- Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (REG25171478);
- Aplinkos apsaugos agentūra (REG24958029);
- Akcinė bendrovė Telia Lietuva (REG37353055);
- Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos (REG25247397);
- Akcinė bendrovė „Energijos skirstymo operatorius“ (REG24753741);
- Akcinė bendrovė „Via Lietuva“ (REG25170218);
- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (REG25321048);
- Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (REG37323034);
- Akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“ (REG24909104);
- Žemaitijos saugomų teritorijų direkcija (REG25031917);
- Uždaroji akcinė bendrovė „Mažeikių šilumos tinklai“ (REG37237724);
- Uždaroji akcinė bendrovė „INTERGAS“ (REG37181006);
- Uždaroji akcinė bendrovė „Saurida“ (REG37205503);
- Uždaroji akcinė bendrovė „Besmegeniai“ (REG27355361);
- Uždaroji akcinė bendrovė „Mažeikių vandenys“ (REG27739652).

1.2. Pagrindinės specialiojo plano sąvokos

Pagal Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymą:

Aprūpinimo šiluma sistema – organizacinis-techninis ūkio kompleksas, skirtas gaminti ir tiekti šilumą vartotojams, valdomas šilumos tiekėjo ir susidedantis iš šilumos perdavimo tinklo bei vieno ar daugiau prie tinklo prijungtų šilumos gamintojų;

Apsirūpinimo karštu vandeniu būdas – centralizuotai paruošto karšto vandens pirkimas iš karšto vandens tiekėjo arba šilumos karštam vandeniui ruošti pirkimas iš šilumos tiekėjo, o geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti – iš geriamojo vandens tiekėjo, arba individualus karšto vandens ruošimas jo vartojimo vietoje, naudojant pasirinktus energijos šaltinius (dujas, elektrą, kietąjį ir skystąjį kurą, atsinaujinančius energijos išteklius) geriamajam vandeniui pašildyti iki higienos normomis nustatytos temperatūros;

Karštas vanduo – iš geriamojo vandens paruoštas, pašildant jį iki higienos normomis nustatytos temperatūros, vanduo;

Konkurencinis šilumos vartotojas – šilumos vartotojas, esantis šilumos tiekimo konkurencinėje zonoje, nustatytoje savivaldybės tarybos patvirtintame specialiajame šilumos ūkio plane, arba kitas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytas šilumos vartotojas, suvartojantis daugiau kaip 1 procentą šilumos tiekėjo per praėjusius kalendorinius metus realizuoto šilumos kiekio. Šiems vartotojams šilumos kaina nustatoma individualių sąnaudų principu;

Nenutrūkstamo aprūpinimo šiluma vartotojai – Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos, savivaldybių tarybų patvirtintuose sąrašuose numatytos įstaigos ar organizacijos, kurioms būtinas nenutrūkstamas aprūpinimas šiluma;

Nepriklausomas šilumos gamintojas – asmuo, gaminantis šilumą ir (ar) karštą vandenį ir parduodantis juos šilumos tiekėjui pagal šilumos pirkimo–pardavimo sutartį;

Pastato šildymo būdas – pastato projektavimo dokumentuose techniniu sprendimu nustatytas būdas pastato patalpoms šildyti, apimantis ir karšto vandens tiekimo sistemoje įrengtus šildymo prietaisus;

Pastato šildymo ir karšto vandens sistema – pastate įrengtas techninių priemonių kompleksas, skirtas į pastatą perduotai arba pastate gaminamai šilumai ir (ar) karštam vandeniui į patalpas pristatyti. Nuo tiekėjo tinklų ji atribojama pastato įvadu;

Šildymo sezonas – laikotarpis, kuriuo užtikrinama pagal higienos normas reglamentuota vidutinė vidaus patalpų temperatūra šildomuose pastatuose ir kurio pradžia ir pabaiga nustatoma savivaldybės institucijos sprendimu pagal statybos techniniais reglamentais apibrėžtą lauko oro temperatūrą, kuriai esant privaloma pradėti ir galima baigti nustatytos paskirties savivaldybių pastatų šildymą;

Šilumnešis – specialiai paruoštas vanduo, karštas vanduo, garas, kondensatas, kitas skystis ar dujos, naudojami šilumai pristatyti;

Šilumos dvinarė kaina – šilumos kaina, sudaryta iš pastoviosios dalies, mokamos už vidutinę šilumos vartojimo galią eurais už kilovatą per mėnesį, ir kintamosios dalies, mokamos euro centais už kilovatvalandę;

Šilumos įrenginys – techninių priemonių kompleksas, skirtas šilumai gaminti ir (ar) karštam vandeniui ruošti, perduoti, vartoti ar kaupti;

Šilumos įvadas – šilumos perdavimo tinklo atšaka, įskaitant pastato pirmuosius uždaromuosius įtaisus ir apskaitos prietaisus, jungianti pastato šilumos įrenginius ir šilumos perdavimo tinklą;

Šilumos perdavimas – šilumos pristatymas šilumnešiu šilumos perdavimo tinklo vamzdiniais;

Šilumos perdavimo tinklas – sujungtų vamzdinių ir įrenginių sistema, skirta pristatyti šilumnešiu šilumą iš gamintojo vartotojams;

Šilumos punktas – prie šilumos įvado prijungtas pastato šildymo ir karšto vandens sistemos įrenginys, su šilumnešiu gaunamą šilumą transformuojantis pristatymui į pastato šildymo prietaisus. Daugiabučio namo šilumos punkto įrenginiai, būtini namo tinkamam eksploatavimui ir naudojimui, yra neatskiriama namo dalis ir šio namo butų ir patalpų savininkų bendroji dalinė nuosavybė, kurią draudžiama perduoti nuosavybės teise tretiesiems asmenims;

Šilumos tiekėjas – asmuo, turintis šilumos tiekimo licenciją ir tiekiantis šilumą vartotojams pagal pirkimo–pardavimo sutartis;

Šilumos tiekimas – centralizuotai pagamintos šilumos pristatymas ir pardavimas šilumos vartotojams;

Šilumos tiekimo licencija – dokumentas, suteikiantis licencijos turėtojui teisę verstis šilumos tiekimu nustatytoje teritorijoje;

Šilumos ūkio specialusis planas – savivaldybių specialiojo planavimo dokumentas, kuriame, įgyvendinant šilumos ūkio plėtros priemones, nustatomos esamos ir planuojamos naujos šilumos vartotojų teritorijos, nurodomi galimi ir alternatyvūs šildymo būdai, savivaldybės šilumos ūkio plėtros ilgalaikiai tikslai ir uždaviniai, šilumos gamybos įrenginiai ir kurio tikslas yra tenkinti šilumos vartotojų poreikius pagrįstomis būtinosiomis sąnaudomis, neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai.

Šilumos ūkio priemonės – Vyriausybės tvirtinamame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane nustatytus valstybės energetikos politikos pažangos uždavinius įgyvendinančios nacionalinių plėtros programų priemonės, apimančios ilgalaikės ir kompleksinės šilumos gamybos, bendros šilumos ir elektros energijos gamybos (kogeneracijos) bei šilumos perdavimo plėtros ir modernizavimo kryptių įgyvendinimo priemones valstybės teritorijoje.

Šilumos vartotojas (vartotojas) – juridinis ar fizinis asmuo, kurio naudojami šildymo prietaisai nustatyta tvarka prijungti prie šilumos perdavimo tinklų ar pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų;

Šilumos vienanarė kaina – šilumos kaina, apskaičiuojama kaip pastoviosios ir kintamosios dalių suma ir mokama euro centais už kilovatvalandę.

Pagal Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą:

Atsinaujinančių išteklių energija – energija iš atsinaujinančių neiškastinių išteklių: vėjo, saulės energija, aeroterminiai, geoterminiai, hidroterminiai ištekliai ir vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, biodujos, įskaitant sąvartynų ir nuotekų perdirbimo įrenginių dujas, taip pat kitų atsinaujinančių neiškastinių išteklių, kurių panaudojimas technologiškai yra galimas dabar arba bus galimas ateityje, energija;

Centralizuotas šilumos ar vėsumos energijos tiekimas – šilumos energijos garų, karšto vandens ar ataušintų skysčių pavidalu iš centrinio gamybos šaltinio pristatymas ir pardavimas vartotojams;

Šilumos siurblys – įrenginys, paverčiantis aplinkos ar geoterminę energiją aukštesnės temperatūros šiluma, naudojama pastatams šildyti ir (ar) karštam vandeniui ruošti.

Lietuvos Respublikos statybos įstatymas

Pastato atnaujinimas (modernizavimas) – statybos darbai, kuriais atkuriamos ar pagerinamos pastato ir (ar) jo inžinerinių sistemų fizinės ir energinės savybės ir (ar) kuriais užtikrinamas iš atsinaujinančių energijos šaltinių gaunamos energijos naudojimas;

Pastato energinis naudingumas – apskaičiuotas arba išmatuotas energijos kiekis, reikalingas patenkinti su įprastu pastato naudojimu siejamą energijos poreikį, įskaitant energiją pastato šildymo, vėsinimo, vėdinimo, karšto vandens ir pastato apšvietimo reikmėms.

Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas

Inžinerinė savivaldybės infrastruktūra – šilumos perdavimo tinklai, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų, įskaitant paviršines nuotekas, tvarkymo inžineriniai statiniai, vietinės reikšmės keliai, kiti transporto statiniai, už kurių statybą, įrengimą ir (ar) eksploatavimą savivaldybės teritorijoje atsakingas savivaldybės infrastruktūros organizatorius ir (ar) savivaldybės infrastruktūros valdytojas.

Neprioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės infrastruktūra, esanti teritorijoje, kuri nepatenka į savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytas prioritetinės plėtros teritorijas ir kurioje savivaldybė neįsipareigoja vystyti socialinės ir (ar) inžinerinės infrastruktūros.

Prioritetinė savivaldybės infrastruktūra – savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetine ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritetinės plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Savivaldybės infrastruktūra – socialinė savivaldybės infrastruktūra ir inžinerinė savivaldybės infrastruktūra.

Savivaldybės infrastruktūros plėtra – savivaldybės infrastruktūros projektavimas, statyba ir (ar) įrengimas kuriant naują savivaldybės infrastruktūrą arba didinant ir (ar) atkuriant esamos savivaldybės infrastruktūros pajėgumus.

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas

Inžinerinių komunikacijų koridorius – žemės juosta, skirta centralizuotiems inžinerinės infrastruktūros tiesiniams įrengti ir eksploatuoti.

Prioritetinės plėtros teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose išskirtos urbanizuotos ir (ar) urbanizuojamos teritorijos (jų dalys), kuriose savivaldybė įsipareigoja vystyti socialinę ir (ar) inžinerinę infrastruktūrą.

Urbanizuojamos teritorijos – savivaldybės ir vietovės lygmens bendruosiuose planuose numatomos kompaktiškai pastatais užstatyti teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir

neužstatomais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

Urbanizuotos teritorijos – pastatais užstatytos miestų, miestelių, kompaktiškai užstatytų kaimų teritorijos su inžinerinių komunikacijų koridoriais ir neužstatytais bendrai naudoti pritaikytais želdynais, viešosiomis erdvėmis ir valstybiniais miškais miestuose.

1.3. Specialiojo plano sąsaja su kitais teritorijų planavimo dokumentais bei svarbiausiais teisės aktais

Specialusis planas parengtas vadovaujantis:

- Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija;
- Nacionaliniu pažangos planu (2021-2030);
- Nacionaline atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategija;
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu;
- Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastuktūros plėtros įstatymu;
- Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu;
- Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos oro apsaugos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos vandens įstatymu;
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo pakeitimo įstatymu;
- Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu;
- Lietuvos Respublikos žemės įstatymu;
- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos kelių įstatymu;
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos miškų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymu;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 307 „Dėl šilumos ūkio plėtros krypties patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1079 „Dėl visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimančiam sprendimams dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1210 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 318 „Dėl Gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatų patvirtinimo“;

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 918 „Dėl Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių plano patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 746 „Dėl Nacionalinės elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo plano patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu Nr. 284 „Dėl Nacionalinės šilumos ūkio plėtros 2015–2021 metų programos patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015-09-25 įsakymu Nr. 1-226/D1-683 „Dėl Šilumos ūkio specialiuoju planų rengimo taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1–297 „Dėl šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-07-16 įsakymu Nr. 1-213 „Dėl magistralinių dujotiekių apsaugos taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014-01-28 įsakymu Nr. 1-12 „Dėl magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtros taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012-11-28 įsakymu Nr. 1-241 „Dėl Nacionalinio gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo prevencinių veiksmų ir nacionalinio gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo planų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007-02-14 įsakymu Nr. D1-96 „Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-995/1-312 „Dėl gaisrinės saugos normų teritorijų planavimo dokumentams rengti taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos standartą LST EN 303-5:2012 „Šildymo katilai. 5 dalis. Rankomis ir automatiškai pakraunami kietojo kuro šildymo katilai, kurių vardinė šiluminė galia iki 500 kW. Terminija, reikalavimai, bandymai ir ženklavimas“;
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo planu, T00090779, 2021-11-19;
- Nacionaliniu kraštovaizdžio tvarkymo planu, T00068000;
- Mažeikių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimu, T00085203, 2020-09-03;
- Mažeikių miesto teritorijos bendrojo planu, T00031082, 2009-03-27;
- Mažeikių miesto teritorijos bendrojo plano koregavimu, T00082813, 2018-12-20;
- Mažeikių rajono savivaldybės dalies-Viekšnių miesto bendrojo planu, T00034245, 2012-12-28;
- Mažeikių rajono vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymo specialiuoju planu, T00076856, 2015-09-10;
- Mažeikių rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimu, T00085205, 2020-09-03;
- Mažeikių rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros specialiuoju planu, T00030887, 2009-01-30;
- Mažeikių rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemas keitimu, T00090577, 2024-03-08;
- Mažeikių miesto lietaus nuotekų specialiuoju planu, T00071103, 2014-04-22;
- Mažeikių miesto želdinių ir jų tvarkymo specialiuoju planu, T00071102, 2014-04-22;
- Mažeikių miesto teritorijos turizmo trąšų, pėsčiųjų ir dviračių takų specialiuoju planu, T00071100, 2014-04-22;

- Mažeikių miesto (apie 1623,3 ha) teritorijos (nesudėtingų, laikinų statinių, reklaminių stendų, automobilių parkavimo aikštelių išdėstymo) specialiuoju planu, T00034708, 2012-12-28;
- Telšių apskrities miškų tvarkymo schema, T00084204, 2019-12-30;
- Mažeikių rajono savivaldybės miškų priskyrimo miškų grupėms planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. D1-256 „Dėl Akmenės, Biržų, Kauno, Kaišiadorių, Jonavos, Joniškio, Jurbarko, Kelmės, Kėdainių, Klaipėdos, Kretingos, Kupiškio, Mažeikių, Panevėžio, Pakruojo, Pasvalio, Plungės, Prienų, Raseinių, Radviliškio, Rokiškio, Skuodo, Šiaulių, Šilalės, Šilutės, Tauragės, Telšių, Trakų, Utenos, Vilniaus, Zarasų rajonų, Birštono, Elektrėnų, Neringos, Pagėgių, Rietavo ir Kauno, Klaipėdos, Palangos, Panevėžio, Šiaulių miestų savivaldybių miškų priskyrimo miškų grupėms planų patvirtinimo“;
- Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ paukščių ir buveinių apsaugai svarbių teritorijų – Ventos upės slėnio (LTAKMB002) ir Ventos upės (LTAKM002) – tvarkymo planu (Mažeikių rajono ribose), T00073726, 2014-10-31;
- Marijampolės miško eglės valstybinio genetinio draustinio ribų planu, T00074376, 2014-12-19;
- Ventos regioninio parko tvarkymo planu, T00054275, 2009-07-10;
- Ventos regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planu, T00053926, 2009-05-18;
- Mažeikių miesto šilumos ūkio specialiuoju planu, T00084467, 2020-03-04.

2. SPRENDINIAI

Specialiojo plano sprendiniai konkretizuojami vadovaujantis 2025 m. gruodžio 1 d. Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus raštu Nr. (2.32.E) R8-3930 „Dėl pritarimo koncepcijai“, kuriuo pritarta šioms koncepcijos alternatyvoms: Mažeikių mieste – 1-ajai alternatyvai, Vieکشnių mieste – 1-ajai alternatyvai. Rengiant sprendinius taip pat atsižvelgiama į galiojančius teisės aktus bei išduotas teritorijų planavimo sąlygas.

Mažeikių rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano sprendiniais (toliau – Specialusis planas) įgyvendinama Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija ir Nacionalinis pažangos planas. Nacionaliniame pažangos plane nustatyti sprendiniai ir priemonės yra privalomi savivaldybei ir šilumos ūkio planavimą vykdančioms ir jį įgyvendinančioms asmenims.

Specialusis planas suderintas su aukštesniojo lygmens galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais – Mažeikių rajono savivaldybės teritorijos, Mažeikių miesto teritorijos, Mažeikių rajono savivaldybės dalies – Vieکشnių miesto bendraisiais planais. Šiuose dokumentuose, siekiant plėtoti šilumos ūkį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą, nustatyti šie pagrindiniai uždaviniai:

- išsaugoti esamas centralizuotas šilumos tiekimo sistemas;
- modernizuoti šilumos gamybos sistemą;
- pagal poreikį renovuoti šilumines trasas;
- mažinti šilumos nuostolius vykdant daugiabučių ir visuomeninių pastatų renovacijas;
- skatinti naudoti alternatyvius ir atsinaujinančius energijos šaltinius.

Specialiuoju planu siekiama nustatyti optimalius aprūpinimo šiluma sprendinius, kurie būtų ekonomiškai, techniškai ir aplinkosauginiu požiūriu efektyvūs, taip pat numatyti šilumos ūkio sistemos tolesnio vystymo ir modernizavimo kryptis.

Mažeikių rajono savivaldybės šilumos ūkio sritis bus toliau plėtojama vadovaujantis *skaidrumo, konkurencingumo, efektyvumo ir pažangumo* principais.

2.1. Šilumos tiekimo teritorijų nustatymas

Specialiajame plane nustatomos trys šilumos tiekimo zonos:

- centralizuotojo šilumos tiekimo (CŠT) zona;
- konkurencinio šilumos tiekimo (KŠT) zona;
- vietinio šilumos tiekimo (VŠT) zona.

Mažeikių mieste nustatomos trys šilumos tiekimo zonos – CŠT, KŠT ir VŠT; Vieکشnių mieste nustatomos dvi šilumos tiekimo zonos – CŠT ir VŠT. Likusioje Mažeikių rajono teritorijos dalyje nustatoma VŠT.

Savivaldybės teritorijos suskirstymo į šilumos vartotojų teritorijas pagrindimas pateiktas patvirtintoje Specialiojo plano koncepcijoje.

2.2. Šilumos tiekimo teritorijų skirstymas ir reglamentavimas

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 18 straipsniu, šilumos tiekėjas gali nutraukti šilumos tiekimą tik suderinęs su šilumos vartotojais bei savivaldybe. Šilumos tiekėjas apie suderintą su vartotojais bei savivaldybe numatomą nutraukti šilumos tiekimą praneša suinteresuotiems šilumos vartotojams ir savivaldybei ne vėliau kaip prieš 18 mėnesių iki šilumos tiekimo numatomo nutraukimo datos. Šilumos tiekėjas su savivaldybe organizuoja naują, su suinteresuotais šilumos vartotojais suderintą jų pastatų šildymo būdą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 30 punktu, šilumos organizavimas yra savarankiškoji savivaldybės funkcija, o vadovaujantis 54 straipsnio 1 punktu, savivaldybė yra atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą gyventojams.

2.2.1. Centralizuotojo šilumos tiekimo (CŠT) teritorija

Šioje teritorijoje (zonoje) apsirūpinimas šiluma numatomas iš centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos.

Išlyga. Šilumos tiekėjas raštu pareiškia, kad nėra techninių galimybių aprūpinti konkretų vartotoją iš centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos arba kad pagal šilumos tiekėjo atliktus ekonominius skaičiavimus centralizuotas šilumos tiekimas nagrinėjamam objektui yra nuostolingas. Tokiais atvejais šilumos vartotojams suteikiama teisė įsirengti vietinius šilumos gamybos įrenginius, naudojančius elektros, geoterminės energijos ir kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius.

Šilumos vartotojai turi teisę nutraukti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo-pardavimo sutartis bei atjungti viso pastato šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos įrenginius nuo šilumos tiekimo sistemos, jeigu atitinka Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 4 dalies nuostatas ir užtikrina šio įstatymo 29 straipsnio 5 dalies reikalavimus. Tokiems pastatams numatomas šildymas, naudojant elektros, geoterminės energijos ir kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius.

2.2.2. Konkurencinio šilumos tiekimo (KŠT) teritorija

KŠT teritorija apima teritorijas, kurios patenka į esamos CŠT infrastruktūros teritorijas arba yra su jomis gretimos ir (ar) turi galimybę būti prijungtos prie CŠT sistemų.

Šioje teritorijoje galimi šildymo būdai:

- centralizuotojo šilumos tiekimo (CŠT) sistema;
- vietinės (individualios) šildymo sistemos, naudojančios elektros, geoterminės energijos ar kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius.

Šilumos tiekėjas privalo pasiūlyti potencialiam šilumos vartotojui sudaryti šilumos ir (ar) karšto vandens pirkimo-pardavimo sutartį, jeigu atlikti ekonominiai skaičiavimai rodo, kad objektui toks tiekimas yra nenuostolingas.

Konkurencinėje šilumos tiekimo teritorijoje šiluma gali būti tiekama ir iš vietinių šilumos šaltinių, jei šilumos tiekėjas raštu pareiškia, kad nėra techninių galimybių aprūpinti vartotoją iš centralizuotojo šilumos tiekimo sistemos arba atlikti ekonominiai skaičiavimai rodo, jog toks tiekimas būtų nuostolingas. Tokiu atveju šilumos vartotojams suteikiama teisė įsirengti vietinę šildymo sistemą, naudojančią elektros, geoterminės energijos ar kitus ekologiškai švarius šilumos šaltinius.

Ekonominius skaičiavimus atlieka vienbučių, dvibučių, daugiabučių, pramonės, sandėliavimo, komercinės paskirties bei socialinės paskirties vystytojai kartu su šilumos tiekėju.

2.2.3. Vietinio šilumos tiekimo (VŠT) teritorija

Šioje teritorijoje esami ir nauji vartotojai gali įsirengti vietines (individualias) šildymo sistemas.

Aprūpinimo šiluma būdo ir kuro rūšių pasirinkimas vietinio šilumos tiekimo teritorijoje reglamentuojamas Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Statytojas taip pat gali jungtis prie centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistemos, jeigu yra suderinęs prisijungimo sąlygas su šilumos tiekėju, net ir tais atvejais, kai teritorijų planavimo dokumentuose nėra pažymėta centralizuotojo šilumos tiekimo objektų statyba.

Jeigu statytojas (užsakovas) yra ne centralizuoto šilumos tiekimo tiekėjas ar ne savivaldybės institucija, CŠT infrastruktūros objektų statyba VŠT teritorijoje galima tik tuo atveju, kai yra sudaryta trišalė ar daugiašalė savivaldybės institucijos, centralizuoto šilumos tiekimo tiekėjo, objekto statytojo (užsakovo) ir (arba) kito savivaldybės infrastruktūros valdytojo savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis.

Ši sutartis sudaroma, keičiama ir nutraukiama Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatomis.

2.2.4. Išimtys, galiojančios visoje planuojamoje teritorijoje

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnio 5 punktu, elektros, geoterminės energijos ir kiti ekologiškai švarūs šilumos šaltiniai tinkami naudoti visoje savivaldybės teritorijoje.

Specialiojo plano sprendiniai nėra privalomi Kultūros paveldo objektams. Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose taikomi paveldosaugos ir tvarkymo reikalavimai, nustatyti kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentuose, šių objektų apsaugos specialiuosiuose planuose ir kituose kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Jei šio specialiojo plano sprendiniai prieštarauja kultūros paveldo objektų tvarkymą reglamentuojantiems dokumentams, taikomi pastarieji.

Specialiojo plano reglamentas netaikomas vartotojams, kurie iki plano patvirtinimo dienos turėjo galiojančias prisijungimo sąlygas, parengtą projektinę dokumentaciją ar vykdė veiklą.

Jeigu galiojančio žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumento sprendiniai neatitinka parengto Mažeikių rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano keitimo sprendinių, toks dokumentas neprivalo būti keičiamas ar koreguojamas ir galioja neterminuotai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 50 straipsnio nuostatomis, galiojantys žemesniojo lygmens teritorijų planavimo dokumentai gali būti keičiami ar koreguojami aukštesniojo lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumento organizatoriaus iniciatyva ir lėšomis.

2.3. Šilumos ūkio finansavimo šaltiniai, priemonės ir įgyvendinimas

Šilumos ūkio priemonėms finansuoti ir specialiuosiuose šilumos ūkio planuose detalizuotiems šilumos ūkio plėtros ir modernizavimo veiksams įgyvendinti gali būti skiriamos:

- 1) Europos Sąjungos paramos lėšos;
- 2) valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų asignavimai;
- 3) fizinių ir juridinių asmenų lėšos;
- 4) kitos lėšos, gautos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

Savivaldybės ir (ar) šilumos tiekėjai privalo užtikrinti trūkstamą finansavimą šilumos ūkio priemonėms įgyvendinti. Jeigu savivaldybės ir (ar) šilumos tiekėjai neužtikrina šių priemonių įgyvendinimo nustatytais terminais, Vyriausybė Energetikos ministerijos siūlymu teikia pasiūlymus savivaldybėms dėl šių priemonių įgyvendinimo, įskaitant pasiūlymus dėl papildomo finansavimo užsitikrinimo būdų, arba priima sprendimą dėl reikiamų finansinių investicijų, jų paskirstymo tvarkos ir būdo.

Prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtra finansuojama iš privačių savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių), įgyvendinančio (įgyvendinančių) prioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, lėšų, kompensuojamų Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 13 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta tvarka.

Neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtra finansuojama iš privačių savivaldybės infrastruktūros plėtros iniciatoriaus (iniciatorių), įgyvendinančio (įgyvendinančių) neprioritetinės savivaldybės infrastruktūros plėtrą pagal savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartį, lėšų, kompensuojamų Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 13 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatyta tvarka.

Įgyvendinimo plane (**žr. 2.1 lentelę**) nustatytos 10 metų (2026-2035 metams) šilumos ūkio

modernizavimo ir plėtros kryptys bei priemonės, kurias yra įmanoma ir tikslinga realizuoti. Pateikiamas lėšų poreikis yra preliminarus ir suskaičiuotas vadovaujantis aplinkos ministro įsakymu patvirtintomis Statinių projektavimo darbų kainų skaičiavimo rekomendacijomis, aplinkos ministro įsakymu patvirtintais Statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo principais bei panašių atliekamų darbų vertėmis, viešoje erdvėje paskelbtomis paslaugų ir įrenginių kainomis, todėl rengiant investicinius projektus, vykdant projektavimo darbus ir nustačius tikslias darbų apimtis lėšų poreikis turi būti tikslinamas pagal tuo metu galiojančias kainas.

Šilumos perdavimo tinklų plėtros sprendiniai kiekvienu konkrečiu atveju detalizuojami rengiant techninius projektus, įvertinant specialiajame plane numatytus sprendinius ir atsižvelgiant į gamtines sąlygas bei turimas materialines ir finansines galimybes.

Plane numatytos šilumos ūkio priemonės (žr. **2.1 lentelę**) kasmet įgyvendinamos tokia apimtimi, koks yra skiriamas finansavimas, t. y.:

- atsižvelgiant į galimybes pasinaudoti ES fondų parama;
- atsižvelgiant į galimybes pasinaudoti dotacijomis ir (ar) subsidijomis;
- atsižvelgiant į patvirtintus finansavimus šilumos tiekėjų biudžetuose;
- atsižvelgiant į patvirtintą finansavimą Mažeikių rajono savivaldybės biudžete;
- atsižvelgiant į gautas lėšas iš savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokų (Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2022-03-31 sprendimu Nr. T1-71 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokos tarifų patvirtinimo“ patvirtinti Mažeikių rajono savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokų tarifai).

2.1 lentelė. Šilumos ūkio plėtros įgyvendinimo planas 2026-2035 metams

Eil. Nr.	NENS priemonė (Šilumos ūkio priemonė)/veikla	Periodas	Mato vnt.	Kiekis	Preliminarus lėšų poreikis, tūkst. Eur	Preliminarūs finansavimo šaltiniai
I.	CŠT SISTEMOS PLĖTROS IR PALAIKYMŲ PRIEMONĖS					
1.	Šilumos gamybai naudojamų neutralaus poveikio klimatui energijos išteklių įvairinimas (saulės energija, atliekinė šiluma, kitos AEI naudojančios technologijos, šilumos talpyklų diegimas) (Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-03-05 „Įgyvendinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai didinančias priemones centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sektoriuje“)					
1.1	Nauja biokuro kogeneracinė elektrinė su garo turbina arba ORC (iki 350 kW) (Mažeikių m.)	2026-2030	MW	2	8000	CŠTĮ, SAV, RPF, SF, DPa
1.2	Elektrostatinis kietųjų dalelių filtras Mažeikių m.	2026	MW	24	1225	
1.3	2 MW biokuro katilą rekonstruoti arba pakeisti į naujus katilus Vikešnių m.	2026-2030	kW	2x750 (800)	650	
2.	CŠT sistemų skaitmenizacija ir išmaniųjų energijos tinklų valdymo sprendimų diegimas (Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-03-04 „Įgyvendinti centralizuoto šilumos, karšto vandens ir vėsumos tiekimo sistemų energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones“)					
2.1	Karšto vandens apskaitos prietaisų su nuotoliniu nuskaitymu įrengimas	2026-2035	vnt.	7600	2050	DA, RPF, SF, DPa, P

2.2	Šilumos apskaitos prietaisai su nuotoliniu nuskaitymu	2026-2030	vnt.	300	300	CŠTĮ, ES, RPF
2.3	Šilumos tinklų valdymo modernizavimo ir techninės aptarnavimo bazės plėtros programos parengimas ir įgyvendinimas	2026-2030	vnt.	1	120	CŠTĮ, ES, RPF
3.	KITOS CŠT PALAIKYMO PRIEMONĖS					
3.1	Tinklų plėtra:	2026-2035	km	4,05	3285	CŠTĮ, SAV, P
3.1.1	neprioritetinėje teritorijoje pagal Mažeikių m. BP	2026-2035	km	1,95	1585	CŠTĮ, SAV, P
3.1.2	šilumos trasos į Reivyčių gyv. sužiedinimas su senamiesčio šilumos tiekimo tinklu ¹⁾	2026-2035	km	2,1	1700	CŠTĮ, SAV
3.2	Tinklų rekonstrukcija Mažeikių m. (pagal poreikį)	2026-2035	km	4,9	3430	CŠTĮ, SAV
3.3	Rezervinės katilinės rekonstrukcija J. Basanavičiaus g. 39A (skysto kuro katilo įrengimas)	2025-2035	MW	5	250	CŠTĮ, SAV
3.4	Katilų Nr. 4 ir Nr. 7 kapitalinis remontas (Mažeikių m.)	2026-2035	-	-	300	CŠTĮ
4.	Informacija apie šilumos energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones (Pažangos priemonė Nr. 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“)					
4.1	Informacijos skelbimas interneto svetainėje	2026-2035	kartai	20	2	CŠTĮ
4.2	Informacijos skelbimas vietinėje spaudoje	2026-2035	kartai	20	6	CŠTĮ
5.	IŠ VISO:				19618	
II	ŠILUMOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO DIDINIMO PRIEMONĖS					
1.	Šilumos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimas, įskaitant daugiabučių namų sistemų ir šilumos punktų modernizavimą, priežiūros efektyvinimą (Pažangos priemonė Nr. 03-001-06-05-01 „Įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones viešuosiuose centrinės valdžios pastatuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose ir įmonėse“. Pažangos priemonė Nr. 02-001-06-04-01 „Skatinti pastatų renovaciją“. Pažangos priemonė Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“)					
1.1	Daugiabučių renovavimas	2026-2035	vnt.	18-22	28050	P, ES, DPa, SAV
1.2	Visuomeninių pastatų renovavimas	2026-2035	vnt.	3	5000	SBI, ES, DPa, SAV

1.3	Individualių namų renovavimas	2026-2035	vnt.	90-120	2000	P, ES
1.4	Katilų keitimas į efektyvesnes technologijas (vietinių (namų ūkių) katilų keitimas į efektyvesnes technologijas)	2026-2035	vnt.	300-400	2160	P, ES
1.5	IŠ VISO:				37210	

Paiškinimai:

DPa – dotacija ir (ar) paskola, kurios dydis priklauso nuo paskolos dydžio, paskolos termino, nuosavo įnašo dydžio, palūkanų dydžio.

RPF – Europos regioninės plėtros fondo lėšos.

SF – Sanglaudos fondo lėšos.

ES – Europos Sąjungos lėšos.

SBI – Savivaldybės biudžetinių įstaigų lėšos.

SAV – Mažeikių rajono savivaldybės biudžeto lėšos.

P – Fizinų ir juridinių asmenų lėšos.

CŠTĮ – Centralizuoto šilumos tiekimo įmonės lėšos;

DA – daugiabučių administratoriai;

- 1) Šilumos trasos į Reivyčių gyv. sužiedinimas su senamiesčio šilumos tiekimo tinklu gali būti vykdomas: esant poreikiui ir gavus papildomą finansavimą, ir (ar) priėmus sprendimą dėl ketvirtos kartos CŠT sistemos diegimo.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 8² straipsnio nuostatomis, šilumos tiekėjas, siekdamas įgyvendinti šilumos ūkio specialiojo plano tikslus ir priemones, parengia dešimties metų šilumos ūkio plėtros investicijų planą. Šilumos ūkio plėtros investicijų planas periodiškai atnaujinamas, užtikrinant, kad centralizuoto šilumos tiekimo sistema būtų laikoma efektyvia.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo 2 str. 4 dalimi, prioritentinė savivaldybės infrastruktūra yra savivaldybės tarybos sprendimu pagal savivaldybės tarybos patvirtintus kriterijus pripažinta prioritetine ir (ar), atsižvelgiant į strateginio planavimo dokumentus, savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosiuose planuose nustatytoms prioritutinės plėtros teritorijoms ir jų vystymui skirta savivaldybės infrastruktūra.

Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T1-147 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetine kriterijų ir Mažeikių rajono savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetine tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinti Mažeikių rajono savivaldybės infrastruktūros pripažinimo prioritetine, kai:

- 1) Savivaldybės infrastruktūros plėtra būtina užtikrinti viešąjį interesą ir (ar) tokios konkrečiai įvardintos infrastruktūros įrengimas privalomas pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, Vyriausybės nutarimus ar ministrų įsakymus;

- 2) Savivaldybės infrastruktūros plėtra finansuojama iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (ar) Lietuvos Respublikos biudžeto programų, kitų fondų ir (ar) programų lėšų;

- 3) Savivaldybės infrastruktūros plėtra būtina užtikrinti valstybei svarbaus projekto arba regioninės svarbos projekto įgyvendinimą;

- 4) Savivaldybės infrastruktūros plėtra būtina užtikrinti investicijas savivaldybės teritorijoje (jos dalyje) vadovaujantis Lietuvos Respublikos investicijų įstatymu;

5) Savivaldybės infrastruktūros plėtra būtina užtikrinti nekilnojamojo kultūros paveldo objekto įveiklinimą, kai nekilnojamojo kultūros paveldo objekto vystymas yra finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (ar) Lietuvos Respublikos biudžeto programų, kitų fondų ir (ar) programų lėšų;

Mažeikių miesto teritorijos bendrojo plano koregavimo (Prioritetinių teritorijų nustatymui) (T00088437, 2022 m.) plane nustatyta, kad prioritentinė savivaldybės infrastruktūra vystoma tik 1 įgyvendinimo prioriteto (prioritetinės plėtos) funkcinė zonų teritorijose.

Pirmo įgyvendinimo prioriteto (prioritetinės plėtos) teritorijoms, kuriose planuojama prioritentinė infrastruktūra, yra priskiriamos:

- viešo intereso teritorijos – centro zona: pagrindinio miesto centro zona ir miesto dalies (rajono) centro zona, kurios svarbios miesto įvaizdžio formavimo aspektu;
- teritorijos, kuriose yra didelis gyventojų tankumas (virš 25 gyv./ha) – gyvenamosios zonos: intensyvaus užstatymo ir vidutinio užstatymo intensyvumo funkcinės zonos, kuriose inžinerine infrastruktūra įrengta, tačiau neatliktas kvartalų kompleksinis atnaujinimas (modernizavimas) ir nepritaikytos energetinio efektyvumo didinimo priemonės vadovaujantis Kvartalų energetinio efektyvumo didinimo programų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 547 „Dėl Kvartalų energetinio efektyvumo didinimo programų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- teritorijos, kuriose išvystyta, ar planuojama vystyti socialinė infrastruktūra – specializuotų kompleksų funkcinės zonos.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtos įstatymo 2 straipsniu, šilumos perdavimo tinklai yra priskiriami inžinerinei savivaldybės infrastruktūrai. Remiantis to paties įstatymo 5 straipsnio 2 dalimi, Šilumos ūkio plėtos įgyvendinimo plane 2026–2035 metams (žr. 2.1 lentelę) numatytos šilumos ūkio 3 priemonės „kitos CŠT palaikymo priemonės“ 3.2 punkte nustatyta priemonė yra pripažinta prioritetine savivaldybės infrastruktūra.

2.4. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų nustatymas ir reglamentavimas

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo III skyriaus „Inžinerinė infrastruktūra“ dvylikto skirsnio „Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos“ 48 straipsnio nuostatomis:

1. Antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdinių ir požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinių apsaugos zona – išilgai antžeminio šilumos perdavimo tinklų vamzdinio ar požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinio esanti žemės juosta, kurios ribos:

1) šilumos perdavimo tinklų vamzdinių, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai, – po 2 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdinio, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta;

2) šilumos perdavimo tinklų vamzdinių, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm, – po 3 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdinio, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

2. Šiluminių kamerų, sklendžių priežiūros statinių, drenažo šulinių, termofikacinio vandens bei drenažo siurblių, grupinių šilumos punktų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių ir (ar) statinių išorines ribas ir žemė po šia juosta.

3. Išilgai požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdinių paklotų drenažo vamzdžių, telesignalizacijos kabelių bei jiems priklausančių įrenginių apsaugos zona – išilgai šių priklausinių esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių inžinerinių tinklų ir įrenginių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

4. Pereinamųjų kolektorių apsaugos zona – 5 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdynai, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm) ir 3 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdynai, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai) pločio žemės juosta nuo šių įrenginių ir (ar) statinių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.

Ūkinės veiklos apribojimai

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonose draudžiama:

- pilti druskas (išskyrus atvejus, kai druska barstomi keliai), chemines medžiagas, kurios gali pakenkti šilumos perdavimo tinklams ar jų dalims, atliekas;
- gadinti, užtvirti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie šilumos perdavimo tinklų;
- 2 metrų atstumu į abi puses nuo tinklo kanalo (vamzdyno, drenažo) išorinių ribų sodinti želdinius. Likusioje šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonoje sodinant želdinius, šiems darbams vykdyti turi būti gautas šilumos perdavimo tinklų savininko ar valdytojo pritarimas Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 49 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka.

Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar energetikos ministro nustatyta tvarka negavus šių šilumos perdavimo tinklų savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama:

- statyti, rekonstruoti, griauti statinius ir įrengti, išardyti įrenginius;
- keisti žemės paviršiaus altitudes (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį);
- dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais, vykdyti grunto sprogdinimo darbus;
- vykdyti žemės darbus ar požeminius darbus didesniame kaip 0,3 metro gylyje;
- statyti ir (ar) įrengti sporto, žaidimų aikšteles, stadionus, turgavietes, lauko teatrus, pramogų zonas ir kitus viešam susibūrimui skirtus inžinerinius statinius ir įrenginius, degalines, pavojingų medžiagų talpyklas, saugyklas ir sąvartynus, motorinių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų sustojimo vietas, stovėjimo ir saugojimo aikšteles;
- sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus medžiagas, skirtas šilumos perdavimo tinklų ir jų technologinių priklausinių statybos ir remonto darbams;
- vykdyti tiesioginius žemės gelmių geologinius tyrimus ir kitus darbus, susijusius su gręžinių įrengimu ir grunto (išskyrus dirvą) bandinių ėmimu;
- tiesti kitus inžinerinius tinklus.

Šilumos perdavimo tinklų savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 49 straipsnio 2 dalyje nurodyti darbai pažeis šilumos perdavimo tinklų techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatymas

Šiuo teritorijų planavimo dokumentu nustatomos ir įteisinamos šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos ~ 70 km (žr. 1 priedą).

2.5. Teritorijų rezervavimas šilumos ūkio infrastruktūros objektams

Mažeikių rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano sprendiniams įgyvendinti nenumatomas teritorijų rezervavimas ar žemės paėmimas visuomenės poreikiams.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 22 straipsnio 4 dalimi, kai siūloma nustatyti servitutą savivaldybių ir privačios žemės sklypams dėl centralizuotų (bendrojo naudojimo) inžinerinės infrastruktūros tinklų (šilumos perdavimo tinklų) tiesimo, naudojimo ir aptarnavimo, prašymą dėl servituto nustatymo pagal teritorijų planavimo dokumentą ar žemės valdos projektą

turi pateikti esamų statinių, prie kurių reikia prieiti ar privažiuoti, savininkai arba patikėjimo teisės subjektai. Kadangi nebuvo gauta pasiūlymų iš savininkų ar patikėjimo teisės subjektų dėl servitutų nustatymo šiems tinklams, specialiajame plane servitutai nenustatomi.

Pagal poreikį, įgyvendinant specialiojo plano sprendinius, servitutai gali būti nustatomi.

Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 2 straipsnio 13 dalyje įtvirtinta, kad žemės servitutas yra teisė naudotis svetimu žemės sklypu ar jo dalimi (tarnaujančiuoju daiktu) arba žemės savininko teisės apribojimas, siekiant užtikrinti tinkamą daikto, dėl kurio nustatomas servitutas (viešpataujančiojo daikto), naudojimą. Servitutą – teisę naudotis svetimu nekilnojamu daiktu (žeme) ir jos perdavimą – reglamentuoja Lietuvos Respublikos civilinio kodekso ketvirtos knygos VII skyrius. Servitutai nustatomi susitarimu ir registruojami Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre pagal žemės įstatyme nustatytą tvarką.

3. SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ ATITIKTIS PLANAVIMO DOKUMENTAMS

Specialiojo plano sprendiniai atitinka:

I. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendinius:

307. Tolygiai pereiti prie mažo išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekio technologijų. Visuose ūkio sektoriuose (energetika, pramonė, transportas, žemės ūkis ir kiti sektoriai) plėtrą vykdyti siekiant inovatyvumo, atsparumo klimato kaitos pokyčiams, taikant žiedinės ekonomikos principus. Skatinti atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) panaudojimą energijos gamybai, alternatyvių degalų naudojimą ir elektrifikaciją transporto sektoriuje, diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones.
315. Šilumos sektoriuje skatinti atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) plėtrą, didžiausią dėmesį skiriant šių išteklių naudojimui centralizuotai tiekiamos šilumos gamybai ir šilumos gamybai namų ūkiuose.
316. Intensyviai urbanizuojamose teritorijose, apsirūpinimui šiluma prioritetą teikti centralizuoto šilumos tiekimo būdai. Didinti centralizuotai tiekiamos šilumos gamybos, perdavimo ir vartojimo efektyvumą.
317. Skatinti individualiai šildomų pastatų perėjimą prie netaršių ir mažo ŠESD kiekio technologijų, prioritetą teikiant namų ūkiams.

II. Mažeikių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinius:

- modernizuoti šilumos gavybos sistemą;
- pagal poreikį renovuoti šilumines trasas;
- mažinti šilumos nuostolius vykdant daugiabučių ir visuomeninių pastatų renovacijas;
- skatinti naudoti alternatyvius ir atsinaujinančius energijos šaltinius;
- Mažeikių rajono gyvenamosiose vietovėse, kur nevykdoma daugiaaukščių pastatų statyba, centralizuotos šilumos tinklus numatyti – netikslinga.

III. Mažeikių rajono savivaldybės dalies – Viekšnių miesto bendrojo plano sprendinius:

- išlaikyti esamą CŠT sistemą;
- įgyvendinti efektyvaus energijos vartojimo priemones savivaldybei priklausančiuose pastatuose, organizuoti gyventojams informacines kampanijas;
- efektyvesniam šilumos energijos naudojimui atnaujinti nerenovuotus pastatus (daugiabučius).

Įgyvendinus specialiojo plano sprendinius:

1. Išlaikoma esama CŠT sistema Mažeikių ir Viekšnių miestuose.
2. KŠT teritorijoje bus sudarytos galimybės prisijungti potencialiems vartotojams: planuojamas šildomo ploto pokytis apie + 29400 m², šilumos suvartojimo pokytis apie +2890 MWh.
3. Daugiabučių ir visuomeninių pastatų renovacijos programos įgyvendinimas Mažeikių rajone gali sumažinti bendrą šilumos poreikį daugiabučiams ir visuomeniniams pastatams apie 19 %. Sutaupymo potencialas daugiabučiuose ir visuomeniniuose pastatuose gali būti apie 9500 MWh per metus.
4. Individualių namų segmentas išlieka probleminis dėl lėtesnės renovacijos pažangos, tačiau renovavus 90 individualių namų, kurių energetinio efektyvumo klasė yra F į klasę B, būtų sutaupyta apie 488 MWh per metus. Pastatų renovacija sumažintų ŠESD emisiją apie 130 tCO₂ ekv./metus, kietųjų dalelių (PM) sumažėtų apie 2 t per metus.
5. Individualiai šiluma apsirūpinantys vartotojai atsisakytų neefektyvių biokuro naudojimo įrenginių namų ūkiuose ir sumažintų oro taršą: CO₂ sumažėjimas apie 110-230 tCO₂

- per metus priklausomai nuo pasirinkto šildymo būdo; kietųjų dalelių (PM) sumažėjimas apie 10 t per metus.
6. Mažeikių rajone nebuvo užfiksuotų NO₂, SO₂, lakiųjų organinių junginių (LOJ), kietųjų dalelių (KD10) ir anglies monoksido (CO) koncentracijų nustatytų ribinių verčių viršijimų.
 7. Mažeikių rajono CŠT katilinėse naudojant atsinaujinančius energijos išteklius – biokurą – 2024 m. pagaminama daugiau kaip 99 proc. viso šilumos kiekio. Planuojama, kad 2030 metais naudojant atsinaujinančius energijos išteklius – biokurą bus pagaminta daugiau kaip 99 proc. viso šilumos kiekio.
 8. Skaitmenizacija (nuotolinė apskaita ir šilumos punktų valdymas) – būtina sąlyga nuostoliams mažinti ir aptarnavimo kokybei gerinti.

4. KITOS APSAUGOS ZONOS IR RIBOJIMAI

Apsaugos zonos ir ribojimai nustatyti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme bei kituose teisės aktuose:

<p>Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonos</p>	<p>1. Antžeminių šilumos perdavimo tinklų vamzdynų ir požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų apsaugos zona – išilgai antžeminio šilumos perdavimo tinklų vamzdyno ar požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdyno esanti žemės juosta, kurios ribos:</p> <p>1) šilumos perdavimo tinklų vamzdynų, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai, – po 2 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdyno, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta;</p> <p>2) šilumos perdavimo tinklų vamzdynų, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm, – po 3 metrus į abi puses nuo tinklo kanalo (arba vamzdyno, jeigu jis paklotas bekanaliu būdu arba sumontuotas antžeminiu būdu) išorinių ribų ir žemė po šia juosta.</p> <p>2. Šiluminių kamerų, sklendžių priežiūros statinių, drenažo šulinių, termofikacinio vandens bei drenažo siurblių, grupinių šilumos punktų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių ir (ar) statinių išorines ribas ir žemė po šia juosta.</p> <p>3. Išilgai požeminių šilumos bei karšto vandens perdavimo tinklų vamzdynų paklotų drenažo vamzdžių, telesignalizacijos kabelių bei jiems priklausančių įrenginių apsaugos zona – išilgai šių priklausinių esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių inžinerinių tinklų ir įrenginių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.</p> <p>4. Pereinamųjų kolektorių apsaugos zona – 5 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdynai, kurių skersmuo didesnis kaip 250 mm) ir 3 metrų (kai juose pakloti šilumos perdavimo tinklų vamzdynai, kurių skersmuo nuo 20 iki 250 mm įskaitytinai) pločio žemės juosta nuo šių įrenginių ir (ar) statinių išorinių ribų ir žemė po šia juosta.</p>
<p>Elektroninių ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zona</p>	<p>Požeminių elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai požeminių elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po vieną metrą į abi puses nuo šių laidinių linijų, vanduo virš jos ir žemė po šia juosta.</p> <p>Kitų elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – išilgai kitų elektroninių ryšių tinklų laidinių linijų esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo šių laidinių linijų, oro erdvė virš jos ir žemė po šia juosta.</p> <p>Kitų elektroninių ryšių infrastruktūros objektų apsaugos zona – 2 metrų pločio žemės juosta aplink šiuos objektus.</p>
<p>Melioruota žemė</p>	<p>Melioracijos griovio šlaite ir arčiau kaip 5 metrai iki melioracijos griovio šlaito viršutinės briaunos, ant polderio pylimo ir arčiau kaip 5 metrai nuo polderio pylimo išorinio šlaito papėdės, išilgai drenažo rinktuvo esančioje žemės juostoje, kurios ribos yra po 15 metrų į abi puses nuo bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo ašinės linijos, o atsikalus bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo buvimo vietą ir parengus bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo inžinerinių tinklų planą – po 5 metrus į abi puses nuo bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo ašinės linijos, urbanizuotose ir (ar) urbanizuojamose teritorijose – išilgai drenažo rinktuvo esančioje žemės juostoje, kurios ribos yra po 2,5 metro į abi puses nuo bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo ašinės linijos (išskyrus taršos šaltinius), o atsižvelgiant į žemės sklype įrengtus inžinerinius įrenginius ir suderinus su savivaldybės administracija, – išilgai drenažo rinktuvo esančioje žemės juostoje, kurios ribos yra po 1 metrą į abi puses nuo bendrojo naudojimo drenažo rinktuvo ašinės linijos (išskyrus taršos</p>

	<p>šaltinius) statyti statinius, įrengti įrenginius.</p> <p>Melioruotoje žemėje, Statybos įstatyme ar žemės ūkio ministro nustatyta tvarka negavus savivaldybės administracijos pritarimo projektui ar numatomai veiklai, draudžiama vykdyti kasybos, statybos ir (ar) požeminius darbus didesniame kaip 0,7 metro gylyje.</p>
<p>Kelių apsaugos zona (į abi puses nuo kelio briaunų)</p>	<p>Magistralinių kelių – po 70 metrų. Krašto kelių – po 50 metrų.</p> <p>Rajoninių kelių – po 20 metrų.</p> <p>Vietinės reikšmės I, II ir III kategorijos kelių – po 10 metrų. Vietinės reikšmės IV kategorijos kelių – po 3 metrus.</p>
<p>Elektros linijų apsaugos zonos</p>	<p>1. Oro linijos apsaugos zona:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) iki 1 kV įtampos oro linijoms – po 2 metrus; 2) 6 ir 10 kV įtampos oro linijoms – po 10 metrų; 3) nuo aukštesnės kaip 10 kV iki 35 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 15 metrų; 4) nuo aukštesnės kaip 35 kV iki 110 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 20 metrų; 5) nuo aukštesnės kaip 110 kV iki 220 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 25 metrus; 6) nuo aukštesnės kaip 220 kV iki 400 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 30 metrų; 7) nuo aukštesnės kaip 400 kV iki 750 kV įskaitytinai įtampos oro linijoms – po 40 metrų. <p>2. Požeminės kabelių linijoms:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) iki 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 1 metrą; 2) 110 kV ir aukštesnės kaip 110 kV įtampos požeminių kabelių linijoms – po 2 metrus. <p>3. Transformatorinės ar skirstomojo punkto apsaugos zona yra 5 metrų pločio žemės juosta aplink transformatorinę ar skirstomąjį punktą ir oro erdvė virš šios juostos. Integruotų į pastatą transformatorinių apsaugos zonos nenustatomos.</p>
<p>Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonos</p>	<p>1. Viešosios geležkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių, siaurųjų geležkelių (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) ir jų įrenginių, geležkelių paslaugų įrenginiams priskiriamų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zona:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) miesto gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 20 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių); 2) kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 45 metrus į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti arčiau kaip 5 metrai iki geležinkelio statinio (geležinkelio kelio ir jo priklausinių), išskyrus SŽNSĮ 21 straipsnio 3 punkte nurodytą atvejį; 3) pervažose kaimo gyvenamosiose vietovėse – žemės juosta po 70 metrų į abi puses nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių; ši apsaugos zona tolygiai siaurėja iki 45 metrų (400 metrų atstumu į abi puses nuo pervažos). <p>2. Privažiuojamųjų geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zona sutampa su geležinkelio kelio statinio ribomis, tačiau šios apsaugos zonos riba negali būti mažesnė kaip 3,1 metro nuo geležinkelio kelio ašies.</p> <p>3. Geležinkelio želdinių apsaugos zona – žemės juosta kaimo gyvenamosiose vietovėse po 25 metrus į abi puses nuo viešosios geležinkelio infrastruktūros kelio, siaurojo geležinkelio (600 mm ir 750 mm pločio vėžės) kelio,</p>

	<p>prasidedanti 20 metrų atstumu nuo kraštinių geležinkelio kelių ašių.</p>
<p>Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos</p>	<p>Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų nustatymo tvarkos aprašas reglamentuoja požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų ir jas sudarančių juostų nustatymo tvarką. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 106 straipsnio 3 punkto nuostatomis, požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.</p>
<p>Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos</p>	<p>Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų iki 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.</p> <p>Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų didesniame kaip 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 3 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.</p> <p>Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, kurių skersmuo yra nuo 400 milimetrų iki 1 000 mm, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.</p> <p>Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, kurių skersmuo yra 1 000 mm ir didesnis, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 7 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė ir vanduo virš šios juostos.</p> <p>Vandens rezervuarų, skaidrintuvų apsaugos zona – 30 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių išorines ribas.</p> <p>Vandens tiekimo bokštų, vandens ir nuotekų siurblių, nuotekų rezervuarų apsaugos zona – 5 metrų pločio žemės juosta aplink šių statinių ar įrenginių išorines ribas.</p>

Valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonos	Išorės sienos apsaugos zona – 500 metrų pločio žemės juosta į Lietuvos Respublikos teritorijos gilumą nuo valstybės sienos su Baltarusijos Respublika ir su Rusijos Federacija, kai valstybės siena eina sausuma, arba nuo vandens telkinio kranto, kai valstybės siena eina pasienio vandenimis. Vadovautis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo X skyriaus (Krašto apsauga ir valstybės sienos apsauga) trečiojo skirsnio (Valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos) nuostatomis.
---	---

Planuojant / projektuojant šilumos perdavimo tinklus šalia valstybinės reikšmės kelių būtina vadovautis Kelių įstatymo nuostatomis, kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“, Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrųjų taisyklių BT ITK 09 reikalavimais. Gatvių raudonųjų linijų dydžiai bei kiti techniniai parametrai nustatyti statybos techniniame reglamente STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“.

Numatomi nauji statiniai ir įrenginiai turi būti planuojami / projektuojami vadovaujantis Pritarimo projektui ar numatomi veiklai kelių apsaugos zonose tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2021 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3-353.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis nuo 2023-08-01 magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijose taikomo III skyriaus 7 skirsnyje nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 106 straipsnio 3 punkto nuostatomis, požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonų 1-ojoje (griežto režimo) juostoje draudžiama bet kokia veikla, tiesiogiai nesusijusi su požeminio vandens paėmimu, gerinimu ir tiekimu.

Numatant šilumos tiekimo infrastruktūros objektus būtina vadovautis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 109 straipsnio. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos žemės gelmių išteklių telkiniuose nuostatomis.

Vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 100 straipsnio 5 punkto a papunkčio nuostatomis, paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostose draudžiama statyti statinius ir įrengti įrenginius, išskyrus atvejus, kai statomi ir (ar) įrengiami paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostą kertantys inžineriniai tinklai.

Vadovaujantis Kelių įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, servitutai valstybinės reikšmės keliams skirtuose žemės sklypuose nėra nustatomi, kadangi Akcinė bendrovė Via Lietuva valstybinės reikšmės kelių negali perduoti nuosavybės teise kitiems asmenims, jų įkeisti ar kitaip suvaržyti daiktinių teisių į juos, jais garantuoti, laiduoti ar kitu būdu jais užtikrinti savo ir kitų asmenų prievolių įvykdymo, jų išnuomoti, suteikti panaudos pagrindais ar perduoti jų kitiems asmenims naudotis kitu būdu. Be to pagal Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrųjų taisyklių BT ITK 09 (toliau – Taisyklės) 54 punktą – jeigu teritorijų planavimo dokumentų rengimo metu, o jei jie nerengiami – techninio projekto rengimo metu paaiškėja, kad, laikantis šių taisyklių nuostatų, inžineriniai tinklai neišvengiamai patenka į kelio juostos zoną, tarp kelio valdytojo ir inžinerinių tinklų savininko turi būti sudaroma sutartis. O pagal Taisyklių 56 punktą – inžinerinių tinklų savininkas ar valdytojas kelio juosta naudojasi tik pagal sutartyje numatytas sąlygas ir jokių teisių (nuosavybės ar valdymo) į kelio juostą (jos dalį) neįgyja.

Planuojant šilumos perdavimo tinklų plėtrą bei rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ir/ar techninius/darbo projektus būtina vadovautis žemiau nurodytais reikalavimais:

- šalia geležinkelio neplanuoti objektų, kurie apsunkintų geležinkelio ar jo infrastruktūros objektų veiklą;
- neplanuoti inžinerinių tinklų ir privažiavimų prie jų Geležinkelio kelių ir jų įrenginių zonose lygiagrečiai geležinkelio keliams, o būtinus inžinerinių tinklų susikirtimus su geležinkelio keliais planuoti kuo statesniu kampu, norminiuose aktuose nustatytais atstumais nuo geležinkelio infrastruktūros objektų;
- neplanuoti inžinerinių statinių, kurių apsaugos zonos persidengtų su Geležinkelio kelių ir

jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonomis;

- vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 22 str. 2 d. nustatytu reglamentavimu, Geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių apsaugos zonose Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar susisiekiimo ministro nustatyta tvarka privalomas geležinkelių infrastruktūros savininko ar valdytojo pritarimas (derinimas) projektui ar numatomai veiklai.

Elektros tinklų apsaugos zonose draudžiama: statyti gyvenamosios, kultūros, mokslo, gydymo, maitinimo, paslaugų, prekybos, administracinės, viešbučių, transporto, sporto paskirties pastatus 110 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų apsaugos zonose; statyti ir (ar) įrengti stadionus, sporto, žaidimų aikšteles, turgavietes, pavojingų medžiagų talpyklas ir saugyklas, sąvartynus, viešojo transporto stoteles; statyti ir (ar) įrengti visų rūšių transporto priemonių ir (ar) mechanizmų stovėjimo ir saugojimo aikšteles oro linijų apsaugos zonose; organizuoti renginius, susijusius su žmonių susibūrimu; gadinti, užverti ar užversti kelius, skirtus privažiuoti prie elektros tinklų; laidyti aitvarus ir skraidymo aparatų sportinius modelius, skraidyti bet kokio tipo skraidymo aparatais žemiau kaip 30 metrų virš aukščiausio oro linijos laido, išskyrus elektros tinklų naudotojų naudojamus elektros tinklų priežiūrai skirtus skraidymo aparatus; stovėti visų rūšių transporto priemonėms ir (ar) mechanizmams po oro linijų laidais 330 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų apsaugos zonose; barstyti iš lėktuvų ir kitų skraidymo aparatų trąšas ir chemikalus ant 35 kV ir aukštesnės įtampos oro linijų, transformatorių pastočių, skirstyklų ir srovės keitimo stočių; naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus, įrengti bei naudoti laužavietes, kepsnines, turistines virykles, laikinąsias lauko pirtis ir kitus atvirus arba uždarus ugnies šaltinius, taip pat bet kokius aukštos temperatūros, galinčius sukelti ugnį, įrenginius, išskyrus atvejį, nurodytą Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skirsnio 25 str. 2 dalies 8 punkte; sandėliuoti bet kokias medžiagas, išskyrus skirtas elektros tinklų statybos darbams vykdyti.

Elektros tinklų apsaugos zonose, Statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ar Lietuvos Respublikos energetikos ministro nustatyta tvarka negavus elektros tinklų savininko ar valdytojo pritarimo (derinimo) projektui ar numatomai veiklai, draudžiama: statyti statinius ir (ar) įrengti įrenginius, išskyrus statinius ir įrenginius, kurių statyba draudžiama pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skirsnio 25 str. 1 dalį; keisti pastato (patalpos, patalpų) ar inžinerinio statinio paskirtį; rekonstruoti, griauti statinius ar išardyti įrenginius; įrengti gyvūnų laikymo aikšteles, vielines užtvaras ir metalines tvoras; atlikti įvairius kasybos, dugno gilinimo, žemės kasimo (lyginimo), sprogdinimo, melioravimo, užtvindymo darbus; sodinti, auginti arba kirsti želdinius (išskyrus krūmus ir žolinius augalus); mechanizuotai laistyti žemės ūkio kultūras; naudoti ugnį ir atlikti ugnies darbus technologiniams procesams vykdyti; įrengti visų rūšių transporto priemonių ir kitų mechanizmų stovėjimo aikšteles požeminių kabelių linijų apsaugos zonose; dirbti smūginiais ir (ar) vibraciją sukeliančiais mechanizmais požeminių kabelių linijų apsaugos zonose; keisti žemės paviršiaus altitudes daugiau kaip 0,3 metro (kasti gruntą arba užpilti papildomą grunto sluoksnį) požeminių ir povandeninių kabelių linijų apsaugos zonose; nuleisti inkarus, plaukti su nuleistais inkarais ir kitais dugną siekiančiais įrankiais povandeninių kabelių linijų apsaugos zonose; įvažiuoti transporto priemonėms ir kitiems mechanizmams, kurių aukštis su kroviniu arba be jo yra daugiau kaip 4,5 metro nuo kelio (žemės) paviršiaus oro linijų ir oro kabelių linijų apsaugos zonoje.

Elektros tinklų savininkas ar valdytojas nepritaria projektui ar numatomai veiklai, jeigu Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skirsnio 25 str. 2 dalyje nurodyti darbai pažeis elektros tinklų techninės saugos reikalavimus ir (ar) kels pavojų aplinkai, žmonių turtui, jų gyvybei ar sveikatai.

Vadovautis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo X skyriaus (Krašto apsauga ir valstybės sienos apsauga) trečiojo skirsnio (Valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių apsaugos zonos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos) nuostatomis.

Vadovautis Aviacijos įstatymo 13 straipsnio 4 dalies nuostatomis, – pasienio ruože (patvirtintas 2007 m. gegužės 30 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 548 „Dėl pasienio ruožo ribų ir valstybės sienos apsaugos zonos ribų bei Lietuvos Respublikos gyvenamųjų vietovių, priskirtų pasienio ruožui, sąrašo patvirtinimo“) statinių ir įrenginių, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 30 m ir daugiau, statyba, rekonstravimas ar įrengimas turi būti suderinti su Valstybės sienos apsaugos

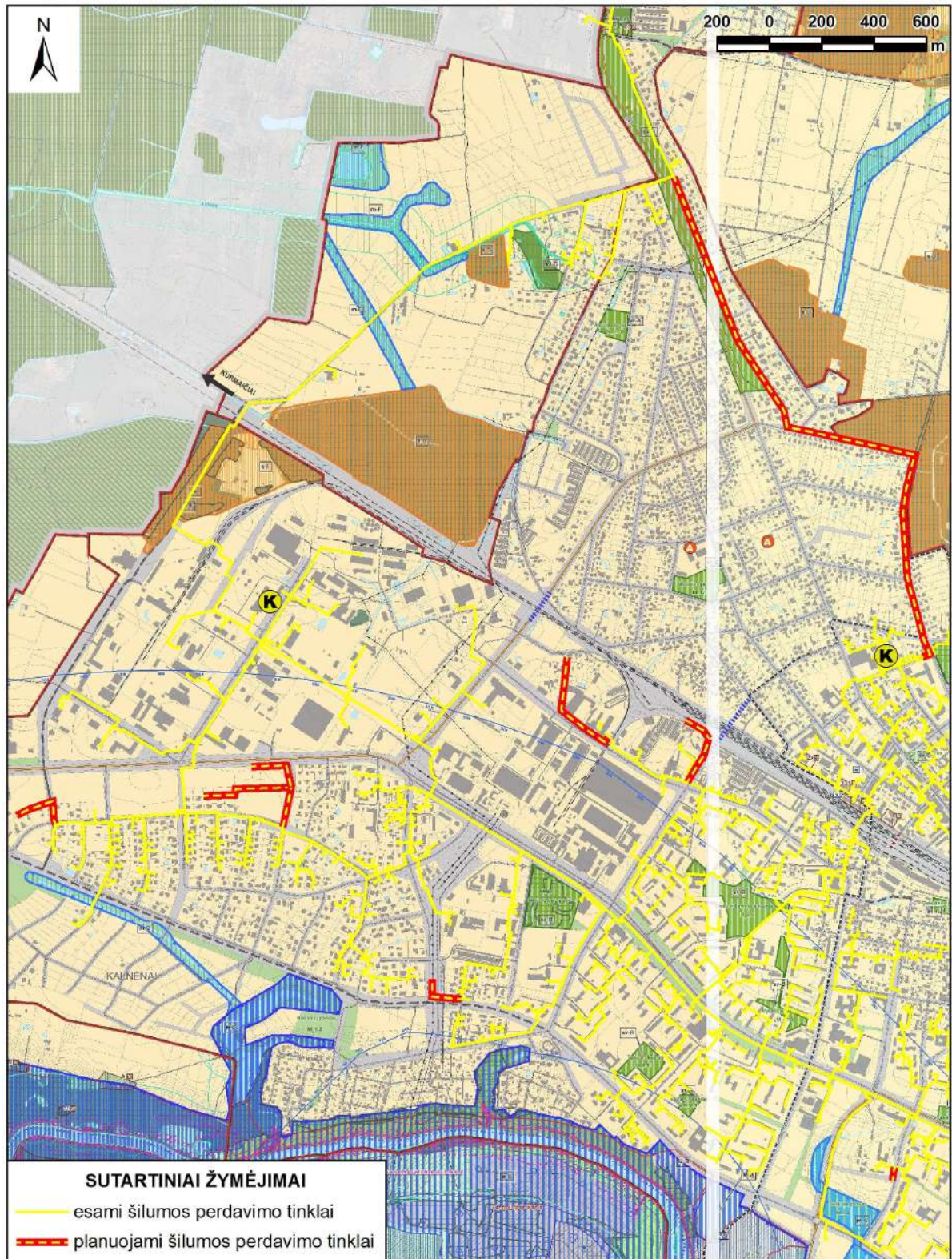
tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Taip pat visi statiniai ir įrenginiai, kurių aukštis virš žemės paviršiaus yra 30 metrų ir daugiau turi būti paženklinėti kaip kliūtys pagal Kliūčių ženklavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2020 kovo 26 d. įsakymu Nr. 2BE-106 „Dėl Kliūčių ženklavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatytus reikalavimus;

Vadovautis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gegužės 29 d. nutarimo Nr. 625 „Dėl Aviacijai galinčių kliudyti statinių statybos, rekonstravimo, įrenginių įrengimo ir želdinių sodinimo (įveisimo) derinimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ nuostatomis.

Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose ūkinė veikla reglamentuojama Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme, kultūros paveldo specialiuosiuose planuose bei kituose teisės aktuose. Kultūros vertybių registras nuolat tikslinamas ir papildomas naujais kultūros paveldo objektais, todėl rengiant TPD ar techninius projektus būtina vadovautis naujausia Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registro informacija.

5. GAMTINIS KARKASAS, SAUGOMOS TERITORIJOS, KULTŪROS PAVELDAS, VALSTYBINIAI MIŠKAI

Mažeikių miesto bendrojo plano keitime (T00085203) yra nustatytos gamtinio karkaso teritorijos – migracijos koridoriai, kuriais vyksta intensyvi medžiagų, energijos ir gamtinės informacijos srautų apykaita ir augalų bei gyvūnų rūšių migracija, geosistemų vidinio stabilizavimo arealai ir geokologinės takoskyros, jungiančios ypatinga ekologine svarba bei jautrumu pasižyminčias vietas (žr. 5.1 pav.).

5.1 pav. Iškarpa iš Mažeikių miesto bendrojo plano keitime Kraštovaizdžio tvarkymo brėžinio

Šilumos perdavimo tinklų plėtra numatoma Mažeikių m., tačiau į gamtinio karkaso teritorijas nepatenka. Pažymėtina, kad minėta veikla gamtinio karkaso teritorijose nėra draudžiama ar ribojama. Specialiajame plane yra numatytos priemonės būtinam esamų gyventojų aprūpinimui centralizuotojo šilumos tiekimo paslaugomis jau susiformavusioje gyvenvietės urbanistinėje struktūroje. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu 12⁴ straipsnio nuostatomis, gamtinio karkaso teritorijose plėtojant inžinerinę infrastruktūrą išsaugomi ekologiškai ir estetiškai vertingi kraštovaizdžio elementai, jų funkcionalumas (pavieniai saugotini medžiai ar jų alėjos, reljefo formos, natūralios pievos, pelkės, paviršinio vandens telkiniai, laukinės gyvūnijos migracijos kelių vientisumui svarbūs elementai) ir užtikrinamas lygiaverčių kraštovaizdžio elementų atkūrimas kitose vietose, jeigu jie sunaikinami.

Gamtinio karkaso teritorijose nebus įrengiami įrenginiai, kuriems reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai.

Šilumos perdavimo tinklų plėtra į saugomas teritorijas ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas nepatenka. Saugomos teritorijos pažymėtos **1-3 brėžiniuose**, o jų sąrašas pateiktas **3 priede**.

Pagal Aplinkos apsaugos agentūros tinklapyje pateikiamus Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapius, planuojamų tinklų plėtros teritorijos į potvynių grėsmės ir rizikos teritorijas nepatenka.

Įgyvendinant plano sprendinius teritorijos žemės paviršiaus ir gelmių ištekčiai nebus naudojami. Galimas statybos darbų poveikis klojamų tinklų teritorijose dirvožemio dangai ir paviršiniams gruntams dėl sluoksnių permaišymo ir laikino perkėlimo vertinamas kaip įprastas statybos darbų etapas. Baigus statybos darbus pažeistas žemės plotas rekultivuojamas ir apželdinamas, kitur atstatomos buvusios dangos (asfaltas, šaligatviai, pėsčiųjų ir dviračių takai).

Siekiant išvengti cheminės dirvožemio taršos vykdant statybos darbus turi būti naudojamos techniškai tvarkingos transporto priemonės ir mechanizmai.

Išsami informacija apie valstybinės reikšmės miškus yra patalpinta miškų kadastrė (Valstybinė miškų tarnyba prie Aplinkos ministerijos). Šilumos perdavimo tinklų plėtra miškų teritorijose nenumatoma.

Vykdant šilumos perdavimo tinklų plėtrą turi būti vadovaujama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 521 „Dėl kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams“ nuostatomis.

Šilumos gamybos įrenginių ir perdavimo tinklų statybos ar rekonstrukcijos metu susidariusios atliekos turi būti tvarkomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu bei kitais Lietuvos Respublikos galiojančiais teisės aktais.

Gyvenamųjų vietovių teritorinė plėtra nenumatyta, išskyrus priemones būtinai esamų gyventojų aprūpinimui šiluma jau susiformavusioje ar bendrajame plane suplanuotoje gyvenvietės urbanistinėje struktūroje.

Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose (žr. www.kvr.kpd.lt, **2 priedą, 1-3 brėžinius**) taikomi paveldosaugos ir tvarkymo reikalavimai, nustatyti kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentais, šių objektų apsaugos specialiaisiais planais, tvarkybos projektais ir kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Esant prieštaravimui tarp kultūros paveldo objektų tvarkymą reglamentuojančių dokumentų sprendinių ir šio specialiojo plano sprendinių, šio specialiojo plano sprendiniai nėra taikomi.

Šilumos ūkio inžinerinės infrastruktūros statinių ir įrenginių neplanuojama kultūros paveldo objektų, kurių vertingųjų savybių pobūdis yra archeologinis, teritorijose.

Planuojant žemės judinimo ar kasimo darbus Kultūros paveldo vertybių teritorijose, kurių vertingųjų savybių pobūdis – archeologinis, privaloma vykdyti paveldo tvarkymo reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, nuostatas. Kitose Kultūros paveldo vertybių teritorijose, kurių vertingųjų savybių pobūdis nėra archeologinis vadovautis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 9 str. 3 d. „jei atliekant statybos ar kitokius darbus aptinkama archeologinių radinių ar nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus

atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniui, o šis informuoja Departamentą“.

Jei bus vykdomi didelės apimties žemės judinimo darbai (daugiau nei 5 ha plote), būtina vadovautis Paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“ 7.8 p., kuriame nurodyta, kad archeologiniai tyrimai privalomi kai: „numatoma vykdyti didelės apimties žemės judinimo darbus (rengti karjerus, kasti tvenkinius, tiesti susisiekimo komunikacijas, inžinerinius tinklus bei statyti jiems funkcionuoti būtinus statinius ir kt.), keičiančius reljefą daugiau nei 5 ha plote“.

6. VISUOMENĖS SVEIKATOS SAUGA

Specialiajame plane vienas iš numatomų sprendinių – 2 MW šiluminės galios ir 350 kW elektrinės galios biokuro kogeneracinių įrenginių statyba esamoje Mažeikių m. katilinėje.

Biokogeneracija – tai technologija, kuria pasiekiamos nulinės CO₂ emisijos kartu gaminant šilumos ir elektros energiją. Šilumos tiekimo įmonėse diegiant biokogeneraciją vienu metu sprendžiamos kelios problemos: gaminama „žalios“ kilmės elektros energija; šilumos tiekimo įmonė gamina elektros energiją savo reikmėms pigesne kaina, nei ją galima pirkti iš išorinio elektros tinklo; šilumos tiekimo įmonė, turėdama pakankamos galios elektros generavimo pajėgumus įmonė gali dirbti „salos“ režimu – nutrūkus elektros energijos tiekimui iš išorės, būtų užtikrinamas nepertraukiamas šilumos tiekimas vartotojams, o šilumos tiekimo sistemos darbas taptų patikimesnis ir stabilesnis. Be to, biokuro kogeneracinė elektrinė galėtų stabiliau dirbti ne šildymo sezono metu, o šildymo sezono metu užtikrintų papildomą rezervą tiek termofikacinio vandens, tiek šilumos gamybai..

Biokuro kogeneracinės elektrinės įrengimas Mažeikių m. katilinėje, dėl pasiekiamų nulinių CO₂ emisijų, turės teigiamą poveikį aplinkos oro kokybei ir visuomenės sveikatai.

Kitas specialiojo plano sprendinys – Vieکشnių m. katilinėje įrengti 2 biokuro katilus, kurių galia būtų apie 800 kW, arba rekonstruoti esamą 2 MW biokuro katilą.

Biokuro katilų įrengimas šioje katilinėje nedarys neigiamo poveikio aplinkai, nes šilumos gamybai naudojamas biokuras laikomas CO₂ neutraliu – išskiria tiek anglies dioksido, kiek augalai buvo absorbuoti augdami.

Biokuro naudojimo ypatumai ir poveikio aplinkai mažinimas

Pagrindinis biokuro naudojimo trūkumas, lyginant su dujiniu ar skystu kuru, yra didesnė įvairių dydžių kietųjų dalelių emisija. Ilgalakis aplinkos užterštumas šiomis dalelėmis gali turėti neigiamą poveikį gyventojų sveikatai. Siekiant sumažinti oro taršą, rekomenduojama įrengti elektrostatiškus kietųjų dalelių filtrus, kurių efektyvumas viršija 70 % bendro dalelių sugaudymo.

Visuomenės sveikatos saugos užtikrinimas

Įgyvendinant specialiojo plano sprendinius, visuomenės sveikatos saugai užtikrinti būtina vadovautis galiojančiais normatyviniais dokumentais:

1. HN 33:2011 – triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje;
2. HN 35:2007 – didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore;
3. HN 121:2010 – kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore;
4. HN 50:2016 – visą žmogaus kūną veikianti vibracija: didžiausi leidžiami dydžiai ir matavimo reikalavimai;

Taip pat būtina laikytis kitų galiojančių teisės aktų ir normatyvinių dokumentų, reglamentuojančių visuomenės sveikatos saugą.

Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

Poveikis visuomenės sveikatai dėl teršalų, kvapų, triukšmo ar kitų fizikinių veiksnių turi būti įvertinamas:

- planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo arba poveikio aplinkai vertinimo metu, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatomis;
- statybos projekto rengimo etape.

Sanitarinės apsaugos zonos

Pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo IV skyriaus pirmojo skirsnio 52 straipsnį, sanitarinių apsaugos zonų dydžiai gamybinės paskirties objektams nustatomi vadovaujantis įstatymo nuostatomis. Atsižvelgiant į tai, kad katilinėms Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nėra numatyta pareiga nustatyti sanitarinės apsaugos zonos, tokia zona šiuo atveju nenustatoma.

7. APLINKOSAUGINIŲ REIKALAVIMŲ ĮGYVENDINIMAS

Nuo 2025 m. griežtėja reikalavimai dėl kietųjų dalelių (taip pat ir kitų teršalų) išmetimo į atmosferą iš kurų deginančių įrenginių (šilumos gamybos įrenginiams, kuriais tiekama šilumos energija CŠT poreikiams aplinkos apsaugos agentūra (AAA) gali taikyti išimtis iki 2030 m. suteikiant šilumos tiekimo įmonėms pereinamąjį laikotarpį aplinkosauginių priemonių įdiegimui). Kietųjų dalelių ribinė taršos norma mažėja nuo 300 mg/m^3 iki 30 mg/m^3 .

Mažeikių RK vidutinė biokuro dalis šilumos gamybos balanse siekia apie 99,4 % (kitą kuro dalį sudaro dyzelinas, kuris naudojamas esant žemesnei lauko temperatūrai). Pagaminta šilumos energija Mažeikių RK yra mažai teršianti aplinką – šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis, tenkantis 1 MWh pagamintos šilumos energijos kiekiui per pastaruosius 5 metus (2019-2023 m.) vidutiniškai siekė $1,8 \text{ kgCO}_2/\text{MWh}$ pagamintos šilumos (palyginimui: deginant tik gamtines dujas ŠESD būtų apie $204 \text{ kgCO}_2/\text{MWh}$). Mažeikių katilinėje deginant kurą išmestų teršalų kiekiai svyruoja priklausomai nuo to, koks kiekis šilumos gamybai yra naudojamas iškastinio kuro – dyzelino. Į aplinką išmesta: 2016 m. – 359 t CO_2 , 2017 m. – 177 t CO_2 , 2018 m. – 534 t CO_2 , 2019 metais – 8 t CO_2 , 2020 metais – 9 t CO_2 , 2021 metais – 1003 t CO_2 , 2022 metais – 312 t CO_2 , 2023 metais – 92 t CO_2 .

UAB „Mažeikių šilumos tinklai“ vykdo ūkio subjektų aplinkos monitoringą, kurio metu atliekami išmetamų teršalų į aplinkos orą nenuolatinių matavimai.

Mažeikių RK yra trys taršos šaltiniai, prie dviejų 002 ir 003 yra prijungti biokuro katilai. Nustatyta, kad išmatuotos faktinės teršalų vertės taršos šaltinio 002, prie kurio yra prijungti trys po 8 MW biokuro katilai Nr. 3, 4, 7 nebetenkis kietųjų dalelių išmetimo normų (30 mg/Nm^3) planuojamų taikyti nuo 2030 m. po pereinamojo laikotarpio.

Esami skysto kuro katilai aplinkosaugines normas tenkins ir nuo 2030 m.

Specialiajame plane Mažeikių RK teritorijoje (taršos šaltinyje 002 (biokuro katilams Nr. 3, 4, 7) suplanuotas elektrostatinis kietųjų dalelių filtras šalia esamo kondensacinio ekonomizerio priestato.

Viekšnių katilinėje praktiškai visa apie 99,8 % šilumos energija pagaminama naudojant biokurą. Viekšnių katilinėje veikiant biokuro katilui 2024 m. buvo atlikti išmetamų per dūmtraukį (taršos šaltinis 001) teršalų matavimai ir nustatyta, kad kietųjų dalelių išmetimai ($64,1 \text{ mg/Nm}^3$) netenkintų kietųjų dalelių išmetimo normų (30 mg/Nm^3) planuojamų taikyti nuo 2030 m. po pereinamojo laikotarpio.

Specialiajame plane, siekiant užtikrinti aplinkosauginius reikalavimus Viekšnių katilinėje, suplanuota rekonstruoti katilą arba įrengti du mažesnės galios biokuro katilus, kurie atitiktų keliamus reikalavimus.

8. SPECIALIOJO PLANO GALIOJIMAS

Šilumos ūkio specialieji planai atnaujinami ne rečiau kaip kas 10 metų, atsižvelgiant į šilumos ūkio plėtros priemones nurodytas Šilumos ūkio įstatymo 8 straipsnyje bei įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius, taip pat šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus reikšmingus veiksnius. Šilumos ūkio specialieji planai privalo būti atnaujinti ne vėliau kaip per 15 mėnesių nuo šilumos ūkio plėtros priemonių patvirtinimo ar jų pakeitimų įsigaliojimo ir atitikti Šilumos ūkio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus tikslus ir uždavinius.

Jeigu savivaldybės institucija nesilaiko šiame įstatyme nustatytų ipareigojimų atnaujinti šilumos ūkio specialųjį planą arba jeigu tuo metu galiojantis šilumos ūkio specialusis planas ar teritorijų planavimo dokumentai neatitinka šilumos ūkio plėtros priemonių, specialieji planai ar teritorijų planavimo dokumentai taikomi tiek, kiek neprieštarauja šioms priemonėms.

PRIEDAI

1 priedas. Šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų schemos

2 priedas. Nekilnojamosios kultūros vertybės

3 priedas. Saugomos teritorijos ir objektai

BRĖŽINIAI

1 brėžinys. Sprendiniai, M1:50 000

2 brėžinys. Sprendiniai. Mažeikiai, M 1:10 000

3 brėžinys. Sprendiniai. Vieکشniai, M 1:4 000